

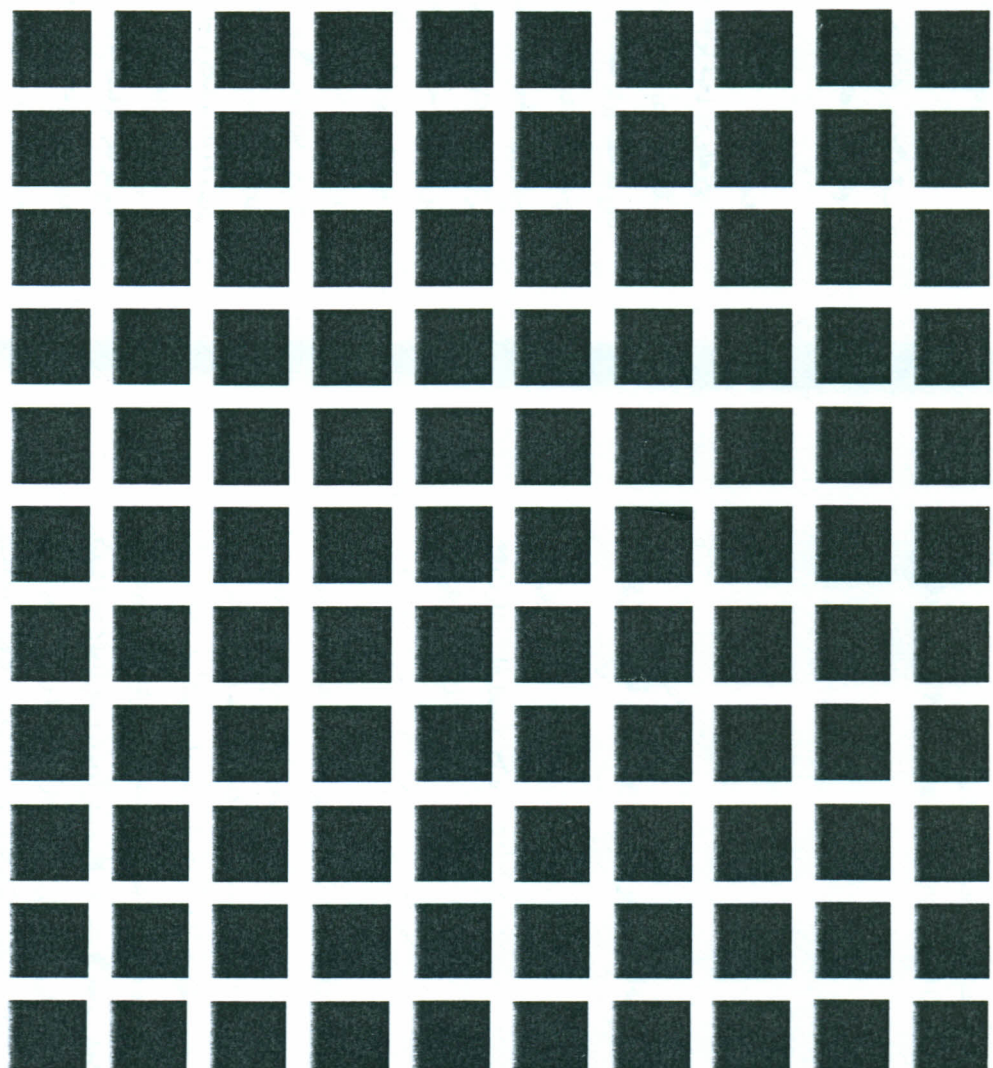
۲۷

شماره ۳۳

دوره نهم. بهار ۱۳۸۹

مجله
علوم روانشناختی

تحوّلی . بالینی . پرورشی . اجتماعی

مجله « علمی - پژوهشی » گستره روانشناسی معاصر

ضرب آهنگ‌های غیرنغمه‌ای تأثیر معناداری بر آن ندارد.

واژه - کلیدها: توجه گزینشی، ضرب آهنگ‌های نغمه‌ای و غیرنغمه‌ای.

مقدمه

پژوهش در زمینه توجه به طور اعم از سابقه‌ای برابر با عمر روان‌شناسی برخوردار بوده و پیشگامان بسیاری در روان‌شناسی آن را مورد مطالعه قرار داده‌اند. طی چند دهه گذشته حجم قابل ملاحظه‌ای از مطالعاتی که در حوزه علوم شناختی و عصبی شناختی صورت پذیرفته‌اند، به بررسی مؤلفه‌های گوناگون توجه نظر داشته‌اند (آزبوری و ریچ، ۲۰۰۸؛ راز و بوهل، ۲۰۰۶). در جدیدترین و مقبول‌ترین تعریفی که از سوی سولسو (۱۹۹۸) به عمل آمده است، توجه را تمرکز یافتن تلاش‌های ذهنی بر رویدادهای حسی یا ذهنی دانسته‌اند. آیزنک و کین (۱۹۹۵) باور دارند، در حال حاضر دو حوزه مطالعاتی متفاوت در رابطه با توجه وجود دارد که عبارتند از توجه توزیعی و توجه گزینشی. توجه هم زمان به دو یا چند تکلیف تحت عنوان توجه توزیعی مطرح شده و به گزینش اطلاعات مربوط و نادیده انگاری اطلاعات نامربوط توجه گزینشی اطلاق می‌گردد. ناتوانی در توجه گزینشی به اطلاعات با اهمیت از میان توده‌ای اطلاعات وارده بر سیستم شناختی - عصبی کارآیی پردازش بصری را به شدت کاهش می‌دهد (لند، ۲۰۰۱؛ جیانگ و چان، ۲۰۰۱).

اگرچه توجه گزینشی و توزیعی را می‌توان به منظور تسهیل فرآیندهای پژوهشی جدای از هم در نظر گرفت، اما واقعیت این است که تمایز بین این دو کاملاً واضح و روشن نیست. به عنوان مثال، فردی که توجه خود را به نوشتن مقاله‌ای متمرکز ساخته، ممکن است در همان حال به موسیقی مورد علاقه خود نیز از رادیو گوش فرا دهد، یعنی توجه خود را بین نگارش مقاله و گوش دادن به موسیقی توزیع نماید. علاوه بر توجه گزینشی و توزیعی حوزه دیگری را که در آن تأثیر تمرین بر توجه مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرد، مطرح می‌سازند. مطالعاتی که در حوزه مذکور صورت پذیرفته‌اند، نشان داده‌اند، تکالیفی که بسیار خوب تمرین شوند نیاز به منابع توجه ندارند. از این فرآیند توجه با عنوان پردازش خودکار^۱ یاد شده است (لند، ۲۰۰۱). توجه مکانیزم بنیادی سیستم شناختی برای پردازش اطلاعات محیطی محسوب شده و می‌تواند تحت تأثیر آنها قرار بگیرد. از جمله عواملی که در وهله نخست توجه و بر مبنای آن

تأثیر ضرب آهنگ‌های نغمه‌ای و غیرنغمه‌ای بر میزان توجه گزینشی

بهزاد شالچی *

دکتر محمدعلی بشارت **

فرزانه بادینلو ***

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر ضرب آهنگ‌های نغمه‌ای و غیرنغمه‌ای بر توجه گزینشی صورت پذیرفته است. ۶۲ نفر دانش‌آموز شاغل به تحصیل در مقطع پنجم ابتدایی (۲۰ نفر گروه ضرب آهنگ‌های نغمه‌ای، ۲۱ نفر گروه ضرب آهنگ‌های غیرنغمه‌ای و ۲۱ نفر گروه کنترل) به عنوان آزمودنی در این تحقیق شرکت کردند. آزمودنی‌ها بر اساس نمرات ضریب هوشی به سه گروه هم‌تا تقسیم شده و در معرض شرایط آزمایشی قرار گرفتند. دو آزمون تولز - پیرون و بوناردل به منظور سنجش توجه گزینشی در قالب پیش‌آزمون و پس‌آزمون اجرا شدند. داده‌های پژوهش در دو سطح توصیفی و استنباطی با استفاده از شاخص‌ها و روش‌های آماری میانگین، انحراف استاندارد، و تحلیل واریانس یک‌راهه، تجزیه و تحلیل گردید. یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد، ضرب آهنگ‌های نغمه‌ای باعث افزایش میزان توجه گزینشی شده و

*. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشگاه تبریز

** استاد دانشگاه تهران

*** کارشناس ارشد روان‌شناسی

- Neuropsychological Perspective. *The Experimental Psychology Society*, Vol, 46, N, 2, pp. 301-325.
- Platel, H., Price, C., Baron, J.C., Wise, R., Lambert, J., and et al. (1997). The Structural Components of Music Perception: A Functional Anatomical Study. *Brain*, Vol. 120, pp. 229-243.
- Rauscher, F.H., Shaw, G.L., & Ky, K.N. (1993). *Music and spatial task performance*. *Nature*, PP: 365.
- Rauscher, F.H., Shaw, G.L. & Ky, K.N. (1995). Listening to Mozart enhances spatial temporal reasoning: towards a neurophysiological basis. *Neuroscience Letters*, Vol:185, PP: 44-47.
- Raz, A. and Buhle, J. (2006). Typologies of attention networks. *Nature Reviews Neuroscience*, Vol. 7, PP: 367-379.
- Robinson, G.M., and Solomon, D.J. (1974). Ryhythm is Processed by the Speech Hemisphere. *J Exp Psycho*, Vol, 102, pp. 508-511.
- Söderlund, G.B.W., Sikström, S., & Smart, A. (in press). Listen to the Noise: noise is beneficial for cognitive performance in ADHD. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*.
- Solso, R.T. (1998). *Cognitive Psychology* (5th edition). Boston: Allyn and Bacon.
- Zatorre, R.J. (1979). Recognition of Dichotic Melodies by Musicians and Nonmusicians. *Neuropsychologia*, Vol, 17, pp. 607-617.

در شماره
پیشرفت‌های
راهبری تحول
اختیار پرورشک
دادن حداقل نه

وضع کنونی

در اینجا با
در رأس آنها
در به ثمر ر
آماده‌سازی
می‌اندیشد، به
فقط تصور می
چون در عمل
تدریج به کود
درک نیازهای
که از خانواده